

Mirosław Karpiuk

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID: 0000-0001-7012-8999

miroslaw.karpiuk@uwm.edu.pl

Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 lutego 2018 r. (II OSK 2524/17)

*Gloss to the Judgement of the Supreme Administrative Court
of 12 February 2018 (II OSK 2524/17)*

STRESZCZENIE

Każdy ma prawo do ochrony zdrowia. Jeżeli działalność prowadzona przez podmiot korzystający ze środowiska albo osobę fizyczną zagraża życiu lub zdrowiu ludzi, wojewódzki inspektor ochrony środowiska jest zobowiązany wydać decyzję o wstrzymaniu tej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska. Wstrzymanie negatywnie wpływającej na zdrowie ludzi działalności podmiotu korzystającego ze środowiska jest wymagane dla zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego.

Słowa kluczowe: ochrona środowiska; bezpieczeństwo zdrowotne; zdrowie publiczne

Zagrożenie życiu lub zdrowiu ludzi wynikające z działalności podmiotu korzystającego ze środowiska, jako przesłanka wydania przez organ ochrony środowiska decyzji o charakterze sankcyjnym, wynikająca z art. 364 p.o.ś., może mieć zarówno postać zagrożenia bezpośredniego, jak i pośredniego.

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2018 r. na rozprawie, przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie delegowanego do Prokuratury Regionalnej w Warszawie, skargi kasacyjnej A. Spółki z o.o. z siedzibą w W. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2017 r. (IV SA/Wa 312/17) w sprawie ze skargi Rzecznika Praw

Obywatelskich na decyzję Głównego Inspektora Ochrony Środowiska nr ... z dnia ... czerwca 2016 r. w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego skargę kasacyjną oddalił.

WSA w Warszawie, wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2017 r., po rozpoznaniu skargi Rzecznika Praw Obywatelskich uchylił decyzję Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia ... czerwca 2016 r. i poprzedzającą ją decyzję Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia ... stycznia 2016 r. w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie wstrzymania działalności instalacji kompostowni odpadów zielonych. W uzasadnieniu WSA wskazał, że Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska decyzją z dnia ... stycznia 2016 r. umorzył jako bezprzedmiotowe postępowanie administracyjne w sprawie wstrzymania działalności instalacji kompostowni odpadów zielonych, stanowiącej część instalacji zlokalizowanej na terenie zakładu przy ulicy ... 1 w W., prowadzonej przez A. Spółka z o.o. z siedzibą w W. Odwołanie od tej decyzji wniósł Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie. Decyzją z dnia ... czerwca 2016 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy. Jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał art. 364 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska¹.

Organ odwoławczy podkreślił, że w dniach od 28 stycznia do 20 lutego 2015 r. została przeprowadzona kontrola przez Mazowieckiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie prowadzonej przez A. Spółka z o.o. z siedzibą w W. instalacji, w trakcie której stwierdzono naruszenie mające postać uszkodzeń (pęknięć i nieuszczelności) płyt betonowych na terenie kompostowni oraz instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Organ wskazał, że – zgodnie z art. 364 p.o.ś. – jeżeli działalność prowadzona przez podmiot korzystający ze środowiska albo osobę fizyczną powoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagraża życiu oraz zdrowiu ludzi, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wydaje decyzję o wstrzymaniu tej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogorszeniu stanu środowiska. Według organu dla zastosowania tego przepisu wystarczy alternatywne wystąpienie jednej z przesłanek. Jednak zagrożenia muszą już mieć miejsce, mają być zatem realne, a nie mieć charakter hipotetyczny. Pojęcia użyte w tym przepisie nie mają ustawowej definicji. W ocenie organu odwoławczego niezbędne jest jednak w każdym z tych przypadków udowodnienie powstania takich skutków, a przy tym wykazanie związku przyczynowego pomiędzy nimi a działalnością prowadzoną przez dany podmiot. Ustalenia poczynione przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska według organu odwoławczego nie potwierdziły, że działalność A. Spółki z o.o. z siedzibą w W.

¹ T.j. Dz.U. 2016, poz. 672 ze zm., dalej jako: p.o.ś.

pogorszyła stan środowiska w znacznych rozmiarach. Stwierdzone podczas kontroli naruszenia nie noszą znamion naruszeń.

Decyzja ta została zaskarżona do WSA przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Uwzględniając skargę, sąd pierwszej instancji wskazał, że organ naruszył art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego², a w konsekwencji art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., ponieważ zebrane w sprawie dowody nie zostały przez organ w sposób właściwy ocenione. Organ naruszył też art. 364 p.o.ś. przez wadliwe przyjęcie, że dla spełnienia przesłanki dotyczącej zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego konieczne jest wykazanie skutku pozostającego w związku z działalnością danego podmiotu.

Według WSA z art. 364 p.o.ś., a także z art. 141 ust. 2 p.o.ś oraz z zasady przyczynowości (art. 6 p.o.ś.) wynika, że konieczne jest wystąpienie skutku oraz związku przyczynowego między zagrożeniem dla środowiska a prowadzoną przez określony podmiot (w tym przypadku A. Spółkę z o.o. z siedzibą w W.) działalnością, jeżeli z przepisu tego rodzaju zależność nie wynika. Zasadą, którą wyraża art. 141 ust. 2 p.o.ś., jest, że oddziaływanie instalacji lub urządzenia nie powinno powodować pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia. Będą to zatem te same przesłanki, o jakich stanowi art. 364 p.o.ś.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że obowiązkiem A. Spółki z o.o. z siedzibą w W. jest dotrzymanie standardów emisyjnych i nienaruszanie standardów jakości (standardów imisyjnych). Obowiązek ich dotrzymania nakłada art. 141 ust. 1 p.o.ś. Ich przekroczenie jest równoznaczne z naruszeniem art. 141 pkt 1 p.o.ś. Powyższe nie oznacza jednak, że za każdym razem stanowi to o pogorszeniu stanu środowiska w znacznych rozmiarach, jak też zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. Wykładnia art. 141 pkt 2 p.o.ś. prowadzi do wniosku, że możliwe jest oddziaływanie instalacji lub urządzenia, które mimo że występuje, to nie powoduje pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia zdrowia czy życia ludzi. W przepisie tym oraz w art. 364 p.o.ś. mowa jest o niemożliwej do zaakceptowania z punktu widzenia ochrony środowiska sytuacji, w której w wyniku naruszenia norm emisyjnych dojdzie do pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

Według stanowiska WSA, jako sądu pierwszej instancji, aby można było ocenić, czy doszło do realizacji przesłanek z art. 364 p.o.ś., organ musi ustalić, czy podmiot korzystający ze środowiska naruszył standardy emisyjne, co jest możliwe dopiero po kontroli dozwolonych stosownymi pozwoleniami parametrów emisyjnych. Ustalając te przesłanki, należy mieć na uwadze art. 145 p.o.ś., który nakłada na prowadzącego instalację szereg obowiązków mających służyć zapewnieniu spełniania standardów emisyjnych, oraz art. 147, 147a i 150 p.o.ś. nakładających na podmiot korzystający ze środowiska obowiązki wykonywania okresowych

² T.j. Dz.U. 2018, poz. 2096 ze zm., dalej jako: k.p.a.

pomiarów wielkości emisji. Wyniki tego rodzaju pomiarów mają znaczenie dla oceny prawidłowości eksploatacji przedmiotowej instalacji.

Sąd pierwszej instancji orzekł, że organ w ogóle nie odniósł się do powyższych kwestii, a zatem nie wyjaśnił w sposób należyty, czy działalność A. Spółki z o.o. z siedzibą w W. jest prowadzona zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami. Ocena parametrów eksploatacji instalacji pozwala również na ocenę, czy w instalacji dotrzymane są standardy emisyjne oraz czy nie są naruszane standardy jakości (imisyjne). Dopiero niedotrzymanie standardów emisyjnych, które powodują pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach nie tylko na terenie działania instalacji, ale i w jej otoczeniu, lub zagrożenie dla życia lub co najmniej zdrowia ludzi, uzasadnia wydanie decyzji o wstrzymaniu tej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogorszeniu stanu środowiska. *A contrario* brak wystąpienia tych przesłanek może być powodem umorzenia postępowania.

Zdaniem WSA ocena sposobu funkcjonowania instalacji powinna mieć charakter kompleksowy. Przy czym na podstawie uzasadnienia decyzji trudno ustalić, czy instalacja w postaci kompostowni odpadów zielonych stanowi samodzielną instalację czy też jest jednym z elementów większej całości. Z zaskarżonej decyzji wynika, że stanowi ona część instalacji zlokalizowanej na terenie zakładu przy ulicy ... w W., niemniej na rozprawie pełnomocnik A. Spółki z o.o. z siedzibą w W. stwierdził, że stanowi ona odrębną instalację. Według tego sądu jeżeli instalacja jest jednym z elementów większej całości i jest z nią powiązana faktycznie oraz funkcjonalnie, to trudno ocenić jej wpływ na środowisko, badając oddziaływanie tylko tej części instalacji, pomijając przy tym oddziaływanie instalacji jako całości. WSA, badając niniejszą sprawę, odniósł się do wyroku w sprawie z dnia 24 stycznia 2017 r. (IV SA/Wa 2181/16) uchylającego decyzję Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia ... czerwca 2016 r., utrzymującą w mocy decyzję Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia ... stycznia 2016 r., którą umorzono jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie wstrzymania działalności instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych stanowiącej część instalacji zlokalizowanej na terenie zakładu przy ulicy ... w W. Powyższe oznacza, że sprawa dotyczyła części tej samej instalacji, co instalacja będąca przedmiotem oceny w obecnie rozpoznawanej sprawie. Zdaniem sądu pierwszej instancji zachodzi prawdopodobieństwo, że obie instalacje są ze sobą funkcjonalnie powiązane. Okoliczność ta również powinna zostać wyjaśniona.

W ocenie WSA organ nie dokonał w sposób prawidłowy oceny zebranych dowodów, w tym w zasadzie pominął opinie Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny z dnia 21 sierpnia 2015 r. oraz z dnia 31 sierpnia 2015 r., w których wskazano, że działalność zakładu powoduje powstanie uciążliwych zapachów. Należy podkreślić, że uciążliwość zapachowa może negatywnie wpływać na samopoczucie mieszkańców, a także pośrednio na ich ogólny stan zdrowia, powodując występowanie takich dolegliwości, jak:

rozdrażnienie, obniżenie nastroju, zaburzenia koncentracji, zakłócenia snu, nudności czy bóle głowy. Ponadto, mimo że stężenia mikroorganizmów w powietrzu spadają wraz ze wzrostem odległości od zakładu, zachodzi jednak negatywny wpływ instalacji na stan zdrowia mieszkańców. Sąd pierwszej instancji stanął na stanowisku, że organ nie ocenił tych dowodów, ponieważ uznał, iż sama możliwość oddziaływania na zdrowie i życie ludzi nie jest wystarczająca do spełnienia drugiej z przesłanek, o jakiej stanowi art. 364 p.o.ś. W związku z powyższym WSA uznał, że organ nie dokonał prawidłowej oceny zebranych w sprawie dowodów. Samo stwierdzenie, że ustalenia kontroli nie wykazały negatywnego wpływu instalacji na środowisko w znacznych rozmiarach czy też zagrożenia życia lub zdrowia, nie przekonuje. Organ zatem (według słusznego stanowiska WSA) dopuścił się naruszenia art. 364 p.o.ś. przez błędną wykładnię pojęcia „zagrożenia życia lub zdrowia ludzi”, pomijając przy tym ocenę dowodów pod kątem możliwości stwierdzenia, że została spełniona przesłanka zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. Organ zawęził to pojęcie wyłącznie do zdrowia fizycznego, gdy pod pojęciem zdrowia należy rozumieć zarówno zdrowie fizyczne, jak i zdrowie psychiczne. Fakt, że ustawodawca nie ustanowił norm odorowych, nie oznacza, że organ ochrony środowiska nie może podjąć żadnych czynności mających służyć ograniczeniu emisji w tym zakresie. Jeżeli istnieją metody, które ograniczają taką emisję, to powinny – zgodnie z aktualnym stanem techniki i wiedzy – być zastosowane.

A. Spółka z o.o. z siedzibą w W. wniosła od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2017 r. (IV SA/Wa 312/17) skargę kasacyjną, zarzucając naruszenie przepisów postępowania: 1) art. 141 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi³ w zw. z art. 134 § 1 p.p.s.a., a także w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, przez ich niezastosowanie polegające na nieodzwierciedleniu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stanowiska A. Spółki z o.o. z siedzibą w W., wyrażonego w piśmie procesowym z dnia 21 marca 2017 r., wskazującego na konieczność oddalenia skargi Rzecznika Praw Obywatelskich ze względu na brak usprawiedliwionych podstaw do jej uwzględnienia, a zatem na całkowite pominięcie okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, 2) art. 141 § 4 *in fine* p.p.s.a. przez jego niezastosowanie, które polega na zawarciu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nieprecyzyjnych, a także nieodnoszących się do okoliczności niniejszej sprawy wskazań co do dalszego postępowania.

Oprócz naruszenia przepisów postępowania A. Spółka z o.o. z siedzibą w W. zarzuciła również naruszenie przepisów prawa materialnego: 1) błędną wykładnię art. 364 p.o.ś. w zw. z art. 86 *in principio* Konstytucji RP, co polegało na uznaniu, że przewidziany w art. 364 p.o.ś. środek odpowiedzialności administracyjnoprawnej ma charakter prewencyjny, 2) art. 364 p.o.ś. przez jego błędną wykładnię, co

³ T.j. Dz.U. 2017, poz. 1369 ze zm., dalej jako: p.p.s.a.

polegało na uznaniu, że celem postępowania prowadzonego na podstawie tego przepisu jest ocena prawidłowości wykonywania przez prowadzącego instalację obowiązków z zakresu prawa ochrony środowiska.

NSA podkreślił, że jest związany podstawami skargi kasacyjnej, ponieważ w świetle art. 183 § 1 p.p.s.a. rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej, biorąc z urzędu pod rozwagę jedynie nieważność postępowania. W związku z powyższym jeśli nie wystąpiły przesłanki nieważności postępowania wymienione w art. 183 § 2 p.p.s.a. (a w rozpoznawanej sprawie takich nie było), to NSA związany jest granicami skargi kasacyjnej. Sąd drugiej instancji nie jest zatem uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji zarzutów skargi kasacyjnej, lecz do oceny zaskarżonego orzeczenia wyłącznie w granicach przedstawionych we wniesionej skardze kasacyjnej.

Według słusznego stanowiska NSA chybiony jest zarzut kasacyjny, według którego sąd pierwszej instancji naruszył art. 141 § 4 p.p.s.a. w zw. z art. 134 § 1 p.p.s.a. oraz w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Wynika to z faktu, że uzasadnienie wyroku WSA, wbrew zarzutowi kasacyjnemu, zawiera jednoznaczne wskazanie dotyczące dalszego postępowania właściwych w tej sprawie organów co do przesłanek zastosowania w tej sprawie przepisu art. 364 p.o.ś. w zw. z art. 3 pkt 11 p.o.ś., a więc oddziaływania na środowisko, w tym również na zdrowie ludzi, przedmiotowej instalacji kompostowni odpadów zielonych.

Według art. 364 p.o.ś. jeżeli działalność prowadzona przez podmiot korzystający ze środowiska bądź też osobę fizyczną powoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagraża życiu lub zdrowiu ludzi, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wyda decyzję o wstrzymaniu tej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska. Ustawodawca w tym przepisie nie wskazał kryteriów „pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach” ani definicji „zagrożenia zdrowia i życia”, w związku z tym w każdej sprawie ta ocena musi być przeprowadzona indywidualnie, a przy tym logicznie uzasadniona z jednoczesnym wskazaniem, jakie przesłanki złożyły się na zakwalifikowanie pogorszenia stanu środowiska do „znacznych” rozmiarów (w odróżnieniu od rozmiarów „nieznacznych”) oraz co przesądziło o ocenie, że dany wpływ na środowisko zagraża życiu ludzi lub zdrowiu⁴. W art. 364 p.o.ś. ustawodawca określa tylko, że postanowienia tego przepisu powinny zostać skonkretyzowane w przypadku pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego. Powyższe oznacza, że przepis ten może znajdować zastosowanie we wszystkich sytuacjach, w których już wystąpiło pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego. Do zastosowania rozwiązań zawartych w art. 364 p.o.ś. wystarczy alternatywne wystąpienie jednego z wymienionych zagrożeń, na co wskazuje

⁴ Wyrok NSA z dnia 15 lipca 2005 r., OSK 1764/04, LEX nr 190602.

posłużenie się przez ustawodawcę w tym przepisie spójnikiem „lub”. Oznacza to, że nie muszą one występować łącznie. Ważne jest także, że niebezpieczeństwa te muszą już występować (na co wskazuje zwrot „powoduje pogorszenie”), dlatego muszą mieć charakter realny, a nie hipotetyczny⁵.

W przypadku zaistnienia przesłanki z art. 364 p.o.ś. – zagrożenia życiu lub zdrowiu ludzi wynikającego z działalności podmiotu korzystającego ze środowiska – wojewódzki inspektor ochrony środowiska ma obowiązek wydania decyzji o wstrzymaniu takiej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu stanu środowiska. Ustawodawca kategorycznie wypowiada się w powyższym zakresie, nie definiując jednak przy tym zagrożenia życiu lub zdrowiu ludzi oraz nie rozstrzygając, czy chodzi o zagrożenie bezpośrednie czy pośrednie, zdrowie fizyczne czy zdrowie psychiczne ludzi. Przyjąć należy zatem szeroką interpretację zagrożenia oraz pojęcia „zdrowia ludzi”, na które to zagrożenie ma oddziaływać. Negatywne oddziaływanie zapachowe (odór z działalności A. Spółki z o.o. z siedzibą w W.) jeżeli nawet nie wpływa na zdrowie fizyczne (organ ochrony środowiska tego jednak nie wykazał), to z pewnością oddziałuje na stan psychiczny (powodujący m.in. rozdrażnienie) setek okolicznych mieszkańców odczuwających nieprzyjemne zapachy w promieniu kilku kilometrów od instalacji kompostowni odpadów zielonych stanowiącej część instalacji zlokalizowanej na terenie zakładu przy ulicy ... w W. Taka działalność ewidentnie godzi w bezpieczeństwo zdrowotne⁶ ludzi przebywających na obszarze kilku (a przy większym wietrze – kilkunastu) kilometrów od kompostowni.

Niedopuszczalne jest uznanie przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, że negatywne oddziaływanie urządzenia (instalacji) w postaci nieprzyjemnego zapachu (odoru), który jest odczuwalny w promieniu kilku (kilkunastu) kilometrów, jest bez wpływu na zdrowie (m.in. psychiczne) ludzi, a więc nie spełnia przesłanki z art. 364 p.o.ś., a także z art. 141 ust. 2 p.o.ś. odnoszącej się do zagrożenia zdrowia ludzi w związku z faktem, że oddziaływanie to nie jest bezpośrednie⁷.

NSA podkreślił, że sąd pierwszej instancji przedstawił w uzasadnieniu wyroku swoje stanowisko dotyczące prawidłowej wykładni przepisu art. 364 p.o.ś. Nie naruszając dyspozycji art. 134 § 1 p.p.s.a., nie przyjął w tym zakresie stanowiska A. Spółki z o.o. z siedzibą w W. oraz uzasadnił swoje stanowisko.

Podobnie w ocenie sądu drugiej instancji zarzut kasacyjny naruszenia art. 141 § 4 *in fine* p.p.s.a. jest niezasadny z tej przyczyny, że przepis ten może stanowić samodzielną podstawę kasacyjną w rozumieniu art. 174 pkt 2 p.p.s.a., o ile uza-

⁵ K. Gruszecki, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, LEX 2016.

⁶ W zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego zob. szerzej: M. Karpiuk, N. Szczęch, *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe*, Olsztyn 2017, s. 157–158.

⁷ M. Karpiuk, *Glosa do wyroku WSA z dnia 19 kwietnia 2017 r., IV SA/Wa 312/17*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2018, nr 4, DOI: <http://dx.doi.org/10.17951/sil.2018.27.4.141-152>.

sadnienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego nie zawiera stanowiska co do stanu faktycznego, który został przyjęty za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca.

Uzasadnienie wyroku według art. 141 § 4 p.p.s.a. powinno zawierać zwięzłe przedstawienie stanu sprawy, zarzutów podniesionych w skardze, stanowisk pozostałych stron, podstawę prawną rozstrzygnięcia oraz jej wyjaśnienie. Jeżeli w wyniku uwzględnienia skargi sprawa ma być ponownie rozpatrzona przez organ administracji, uzasadnienie powinno zawierać również wskazania co do dalszego postępowania. Treść uzasadnienia powinna umożliwić stronom postępowania, a w przypadku kontroli instancyjnej – także NSA, prześledzenie toku rozumowania sądu i poznanie racji, które stały za rozstrzygnięciem o zgodności z prawem zaskarżonego aktu. Powyższe ustanawia po stronie WSA obowiązek wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w taki sposób, że w razie wniesienia skargi kasacyjnej nie powinno budzić wątpliwości NSA, że zaskarżony wyrok został wydany po gruntownej analizie całości sprawy i wszystkie wątpliwości występujące w sprawie zostały wyjaśnione⁸. Art. 141 § 4 p.p.s.a. jest przepisem proceduralnym, który reguluje wymogi uzasadnienia. W ramach rozpatrywania zarzutu naruszenia tego przepisu NSA zobowiązany jest wyłącznie do kontroli zgodności uzasadnienia zaskarżonego wyroku z wymogami wynikającymi z powyższej normy prawnej⁹. Wadliwość uzasadnienia wyroku może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy to uzasadnienie nie pozwala na kontrolę kasacyjną orzeczenia. Ma to miejsce wówczas, gdy nie ma możliwości jednoznacznej rekonstrukcji podstawy rozstrzygnięcia. W związku z powyższym co do zasady lakoniczne i ogólnikowe uzasadnienie wyroku uchylającego decyzję administracyjną, pozbawiające stronę informacji o przesłankach tego rozstrzygnięcia, a organ administracji – także wskazówek co do kierunku dalszego prowadzenia postępowania administracyjnego, może stanowić naruszenie art. 141 § 4 p.p.s.a. w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy¹⁰.

NSA słusznie stwierdził, że chybiony jest również zarzut kasacyjny dotyczący naruszenia przez WSA art. 364 p.o.ś. z powodu jego błędnej wykładni oraz w związku z art. 86 *in principio* Konstytucji RP. Decyzja administracyjna wydawana na podstawie art. 364 p.o.ś. ma charakter sankcyjny. Obowiązkiem organu prowadzącego postępowanie w takiej sprawie jest ustalenie wystąpienia zagrożenia dla zdrowia, a nawet życia ludzi w oparciu o odpowiednie badania, które pozwolą na ustalenie skutków w tym zakresie działalności gospodarczej A. Spółki z o.o. z siedzibą w W. WSA właściwie ocenił, że właściwy organ, ponownie orzekając w tej sprawie, powinien poddać ocenie też parametry eksploatacji danej instalacji w zakresie

⁸ Wyrok NSA z dnia 16 kwietnia 2019 r., II FSK 1319/17, LEX nr 2657824.

⁹ Wyrok NSA z dnia 16 kwietnia 2019 r., I OSK 1643/17, LEX nr 2657347.

¹⁰ Wyrok NSA z dnia 15 maja 2019 r., I OSK 3742/18, LEX nr 2656495.

przekroczenia standardów emisyjnych i standardów imisyjnych. Instalacja może wpływać nie tylko na zdrowie fizyczne, lecz także na zdrowie psychiczne ludzi objętych jej oddziaływaniem (np. w zakresie oddziaływań odorowych). W związku z tym wymaga to analizy i oceny, czy eksploatacja danej instalacji nie powoduje w świetle art. 144 ust. 1 p.o.ś. przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego skarżący ma tytuł prawny, co WSA słusznie stwierdził.

Analizy i oceny wymaga jeszcze fakt, czy A. Spółka z o.o. z siedzibą w W. realizuje obowiązki, na które wskazuje art. 145 p.o.ś., czy wywiązuje się z obowiązku przeprowadzania okresowych pomiarów wielkości emisji oraz jakie są wyniki tych pomiarów w rozumieniu przepisów art. 147, 147a i 150 p.o.ś. Powyższe oznacza, że organ ochrony środowiska powinien ustalić, jaki wpływ na wystąpienie przesłanek z art. 364 p.o.ś. ma ustalony brak prowadzenia odzysku odpadów niezgodnie z warunkami decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia ... lipca 2014 r., w tym decyzji z dnia ... listopada 2012 r. zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów innych niż niebezpieczne. Jest to niezbędne dla zapobieżenia przekształcenia się emisji z danej instalacji w zanieczyszczenie powodujące pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażające zdrowiu ludzi w rozumieniu art. 364 p.o.ś. w zw. z art. 3 pkt 11 i art. 3 pkt 49 p.o.ś. W związku z tym nawet brak norm prawnych obowiązujących w przedmiocie oddziaływań odorowych powstałych podczas eksploatacji przedmiotowej instalacji nie wyklucza zastosowania w danej sprawie art. 364 p.o.ś. po ustaleniu, że jest to emisja szkodliwa dla zdrowia ludzi, ponieważ oddziaływanie na środowisko w rozumieniu art. 3 pkt 11 p.o.ś. to także oddziaływanie na zdrowie ludzi.

Zważając na powyższe, należy pozytywnie ocenić glosowany wyrok NSA oraz uznać argumentację sądu drugiej instancji za właściwą.

BIBLIOGRAFIA

- Gruszecki K., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, LEX 2016.
- Karpiuk M., *Glosa do wyroku WSA z dnia 19 kwietnia 2017 r., IV SA/Wa 312/17*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2018, nr 4, DOI: <http://dx.doi.org/10.17951/sil.2018.27.4.141-152>.
- Karpiuk M., Szczęch N., *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe*, Olsztyn 2017.
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2018, poz. 2096 ze zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2016, poz. 672 ze zm.).
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. 2017, poz. 1369 ze zm.).
- Wyrok NSA z dnia 15 lipca 2005 r., OSK 1764/04, LEX nr 190602.
- Wyrok NSA z dnia 15 maja 2019 r., I OSK 3742/18, LEX nr 2656495.
- Wyrok NSA z dnia 16 kwietnia 2019 r., II FSK 1319/17, LEX nr 2657824.
- Wyrok NSA z dnia 16 kwietnia 2019 r., I OSK 1643/17, LEX nr 2657347.

SUMMARY

Everyone has the right to health protection. If the activity conducted by an entity or a natural person exploiting the environment which poses a threat to the health and life of other persons, the Voivodeship Inspectorate of Environmental Protection shall decide to cease activity to the extent that is necessary to prevent the deterioration of the environment. Preventing exploitation of the environment by the subject, whose activities pose the threat to the health of other persons, is required to provide health security.

Keywords: environment protection; health safety; public health